

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 936/2021
22.04.2021. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Матковић Стефановић и Татјане Миљуш, чланова већа, у парници тужилаца АА, ББ, ВВ, ГГ и ДД, сви из, чији је заједнички пуномоћник Петар Црњански, адвокат из ..., ул. ... број ..., против тужене Републике Србије, Министарство унутрашњих послова, ПУ Суботица, чији је законски заступник Државно правобранилаштво, са седиштем у Београду, ул. Косовска бр.31, ради исплате, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против решења Вишег суда у Београду Гж1 515/19 од 13.02.2020. године, у седници већа одржаној дана 22.04.2021. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужилаца изјављена против решења Вишег суда у Београду Гж1 515/19 од 13.02.2020. године.

Образложење

Решењем Првог основног суда у Београду П773/12 од 21.03.2019. године одбијен је предлог тужилаца за понављање поступка, а наведено решење је потврђено решењем Вишег суда у Београду Гж1 515/19 од 13.02.2020. године.

Против правноснажног другостепеног решења тужиоци су изјавили ревизију због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијано решење на основу члана 412. у вези са чланом 399. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 125/04 и 111/09), на чију примену упућује члан 506. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11 и 55/14), Врховни касациони суд је закључио да ревизија тужилаца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 9. Закона о парничном поступку на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

У конкретном случају, тужиоци су поднели тужбу против тужене ради исплате неисплаћеног дела зараде, а поступак је правноснажно окончан решењем којим је констатовано да је тужба повучена, а које је потврђено решењем Вишег суда у Београду Гж1 507/13 од 22.01.2015. године. Тужиоци су преко пуномоћника поднели предлог за понављање поступка, дана 29.09.2015. године, позивајући се на одлуку

Уставног суда Уж. бр.2007/10 од 11.07.2012. године којом је утврђено да подносиоцима те уставне жалбе припада право наувећање зараде по основу одређеног прековременог рада, рада ноћу и рада за време државних и верских празника. Навели су да се као тужиоци налазе у истој чињеничној – правној ситуацији као и подносиоци наведене уставне жалбе, због чега су испуњени услови за понављање поступка.

Одлучујући у другостепеном поступку по жалби на решење којим је одбијен предлог за понављање поступка, Виши суд у Београду је решењем Гж1 515/19 од 13.02.2020. године одбио као неосновану жалбу тужилаца и потврдио решење Првог основног суда у Београду П 773/12 од 21.03.2019. године. Наведено из разлога што нису испуњени услови за понављање поступка прописани одредбом члана 422. тачка 11. Закона о парничном поступку, јер се у смислу одредбе члана 87. Закона о Уставном суду дејство конкретне одлуке Уставног суда Србије по уставној жалби – у погледу утврђивања повреде зајемченог права и поништаја судске одлуке - може проширити и на лица која нису поднела уставну жалбу, али само под условом да Уставни суд Србије нађе да је то нужно у конкретном случају, те да исто утврди својом одлуком, односно да својом одлуком одреди круг лица која су била непосредни учиниоци конкретног поступка који се поново реотвара пред редовним судом и на тај начин ће због идентитета правне ситуације проширити дејство своје одлуке. У том смислу, имајући у виду да се одлука Уставног суда Уж. бр.2007/10 од 11.07.2012. године, на коју се тужиоци позивају у свом предлогу, не односи на тужиоце у овој правној ствари, то се сходно наведеној законској одредби дејство наведене одлуке не може проширити на лица која су била странке у неком другом правноснажно окончаном парничном поступку, а која се налазе у истој правној ситуацији као и лица на које конкретна одлука Уставног суда производи непосредно правно дејство.

Одредбом члана 422. тачка 11. раније важећег ЗПП прописано је да се поступак који је одлуком суда правноснажно завршен може поновити по предлогу странке, ако је у поступку по уставној жалби, Уставни суд утврдио повреду или ускраћивање људског или мањинског права и слобода зајемчене Уставом у парничном поступку. Према одредби члана 425. став 2. ЗПП у предлогу за понављање поступка се нарочито морају навести законски основ по коме се тражи понављање, околности из којих произлази да је предлог поднесен у законском року и докази којима се поткрепљују наводи предлагача.

Одредбом члана 87. Закона о Уставном суду прописано је да ако је појединачним актом или радњом повређено или ускраћено Уставом зајемчено људско или мањинско право и слобода више лица, а само неки од њих су поднели уставну жалбу, одлука Уставног суда односи се и на лица која нису поднела уставну жалбу, ако се налазе у истој правној ситуацији.

По оцени Врховног касационог суда правилан је закључак другостепеног суда да у конкретном случају нису испуњени услови за понављање правноснажно окончаног поступка на основу члана 422. став 1. тачка 11. Закона о парничном поступку, јер се дејство одлуке Уставног суда по уставној жалби у поступку утврђења повреде зајемченог права и поништај судске одлуке може проширити на лица која нису поднела уставну жалбу, само уз услов да је Уставни суд оценио да је то нужно у конкретном случају и да то утврди својом одлуком.

Одлука Уставног суда која је наведена у предметном предлогу за понављање поступка не односи се на тужиоце. Због тога се њено правно дејство не може проширити на њих у смислу члана 87. Закона о Уставном суду и користити као разлог за понављање поступка.

Неосновано се указује ревизијом тужиоца на погрешну примену материјалног права са образложењем да за примену цитираног члана Закона о уставном суду није од значаја персонални елемент. „Битна карактеристика одлука Уставног суда по уставној жалби јесте њихово деловање према учесницима (странкама) у конкретном поступку (inter partes), а само изузетно према трећим лицима (ultra partes). Наиме, према Закону о Уставном суду, постоји правна могућност проширеног дејства одлуке Уставног суда и на трећа лица, али је она условљена постојањем и остваривањем одређених услова (претпоставки) утврђених законом. Из члана 87. Закона о Уставном суду следи да се одлука Уставног суда којом је утврђено да је појединачном судском одлуком повређено или ускраћено Уставом зајемчено право и слобода више лице, може односити и на лица која нису поднела уставну жалбу, ако се тај неуставни акт непосредно односи на њих и ако се та лица налазе у истој правној ситуацији као и подносилац уставне жалбе. Из наведене одредбе Закона о Уставном суду произилази да се дејство конкретне одлуке Уставног суда по уставној жалби-у погледу утврђивања повреде зајемченог права и поништај одлуке суда-може проширити и на лица која нису поднела уставну жалбу, али под условом да Уставни суд оцени да је то нужно у конкретном случају, те да исто изричито утврди својом одлуком, односно да својом одлуком суд одреди круг лица на која проширује дејство те конкретне одлуке“ (одлука Уставног суда Рс Уж 8736/2013 од 18.06.2015.године). Сходно наведеном, нема аутоматског проширивања дејства одлуке Уставног суда на трећа лица и на „идентичне“ правне ситуације, већ је потребно да Уставни суд у поступку који води по уставној жалби утврди да ли су испуњени услови прописани чланом 87. Закона о Уставном суду.

Из наведених разлога, Врховникасационисудјеодлучио као у изреци на основу члана 412. став 4. у вези са чланом 405. став 1. Закона о парничном поступку.

**Председник већа-судија
Бранко Станић, с.р.**

Затачностотправка
Управитељписарнице
МаринаАнтонић